

MINNESLISTA FÖR SERIER

1 Användning av bilder

När du tecknar eller fotograferar bilder till en serie, får du upphovsrätten. Olika seriefigurer, tecknade figurer och andra figurer är verk som skyddas av upphovsrätten. För att använda teckningar eller bilder som skapats av andra behöver man i allmänhet upphovsmannens tillstånd.

Du kan använda andras bilder

- a) Med upphovsmannens tillstånd
- b) Med Creative Commons-licens: Upphovsmannen kan ha tillåtit användning av bilderna genom en Creative Commons-licens (CC-licens). Licensvillkoren anger hur bilden får användas.
- c) Med kopieringslicens: I arbeten som man gör i skolan kan man kopiera bilder ur böcker och tidningar samt från internet med läroanstaltens kopieringslicens, så länge man inte delar arbetet på nätet.

Om man gör en serie endast för eget bruk får man använda vilka bilder som helst utan upphovsmannens tillstånd. Men i så fall får serien inte användas för några andra syften, exempelvis delas på nätet eller i sociala medier.

2 Filmning och fotografering

Du kan göra en serie också av fotografier. På allmänna platser får man också fotografera människor. Enligt god sed ska man alltid be de personer som syns på bilderna om lov att fotografera och dela bilderna på nätet eller i sociala medier. Kom ihåg att man inte får dela kränkande bilder. I privata utrymmen, till exempel i någons hem, måste man alltid be om tillstånd för att fotografera.

3 Användning av textutdrag

Enskilda ord eller fraser är vanligen inte skyddade. Man kan därmed använda även kända uttryck i sin egen serie. Man bör dock tänka på att exempelvis namn på böcker skyddas mot förväxling, och ibland kan även korta uttryck betraktas som skyddade om de är tillräckligt originella. Vissa namn på produkter och tjänster kan också vara skyddade som varumärken, vilket betyder att man behöver tillstånd för att använda dem.

Man kan använda citat i ett eget arbete. Syftet med ett citat är att åskådliggöra och förtydliga det egna arbetet. Citat ska alltid markeras med citattecken, och upphovsmannen och källan ska uppges.

4 Respektera andras upphovsrätt

Kom ihåg att ange upphovsmannens namn och källan när du använder andras verk.

För att bearbeta ett verk krävs upphovsmannens tillstånd. Man får använda idéer eller andras verk som inspirationskälla för sitt eget arbete, men man får inte kopiera andras verk. Man får skapa ett nytt, självständigt och originellt verk utgående från en idé. Det nya arbetet måste dock skilja sig från det ursprungliga verket så att det inte kan likställas med det ursprungliga verket.

